

Ondrejove LISTY

Mesačník farnosti KOPRIVNICA

ročník II. číslo 10/2014

Mária

V týchto dňoch nám Cirkev v liturgickom kalendári častejšie pripomína Pannu Máriu. Mimoriadne sa nás však dotýka udalosť zasvätenia Sedembolestnej Panne Márie. Je to dôvod nano-vo si uvedomiť jej miesto v našom náboženskom živote. Jej účasť na utrpení Ježiša Krista je to, nad čím uvažujeme počas celého tohto roka. Práve jej život a utrpenie nám jednoznačne ukazujú, že utrpenie a kríž musia byť nevyhnutne spojené s Kristom, ktorý jediný dáva utrpeniu zmysel a spásny rozmer.

Spomienka na Pannu Máriu je prítomná už od starobylých čias v Eucharistickej modlitbe, ktorú pri svätej omši prednáša kňaz. V Eucharistii sa Cirkev spája s Kristom a s jeho obetou, tak ako Panna Mária. Mária uskutočňovala svoju vieru v Eucharistiu skôr, ako bola ustanovená. A to práve vtedy, keď ponúkla svoje panenské lono, aby sa Slovo stalo Telom. Tu vidíme hlbokú podobnosť medzi *fiat*, ktorým Mária odpovedala na anjelove slová a *amen*, ktoré vyslovuje každý veriaci, keď prijíma Pánovo telo. Mária je žena „eucharistická“

celým svojím životom. Od zvestovania, cez Kalváriu, až po lásku k Cirkvi. Cirkev hľadí na Máriu ako na svoj vzor. Je povolaná nasledovať ju aj vo vzťahu k tomuto najsvätejšiemu tajomstvu. Kresťan musí byť s Kristom spojený telesne. Nemôže žiť izolované od Krista. Len tak môže rozumieť Božiemu slovu a stále hlbšie prežívať Božie milosrdenstvo. Len tak naše utrpenia a kríže prestávajú byť niečím nezmyselným a stávajú sa službou lásky. Sú chválou a vzdávaním vďaky. To je presne Máriiin chválospev: „*Velebí moja duša Pána a môj duch jasá v Bohu mojom Spasiteľovi*“. Chváli Otca za Ježiša. No chváli ho aj v Ježišovi a s Ježišom. A presne to je pravý eucharistický postoj. To je aj pravá Mariánska úcta. Velebiť Boha, chváliť ho a ďakovať mu dokáže len človek, ktorý sa spája s Kristom. Bez neho nedokážeme ani rozumieť udalostiam nášho života ani ich prijať.

Zasvätenie sa Sedembolestnej je udalosť, ktorá je pre nás nevyhnutná. Len tak sa náš život stáva eucharistickým. A len tak je oslavou ukrižovaného a zmŕtvychstalého Krista.

Milan Supek, farár

Sedembolestná

Liturgický kalendár nám ponúka viackrát v roku, pri rozličných príležitostach oslavovať našu nebeskú matku Pannu Máriu. V septembri si pripomíname narodenie Panny Márie, meno Panny Márie a Sedembolestnú Pannu Máriu, hlavnú Patrónku Slovenska.

Mariánsky kult spojený s liturgiou vznikol v stredoveku v Byzantskej ríši. Prvá zmienka o sviatku Sedembolestnej Panny Márie pochádza z roku 1412, kedy sa o ňom hovorilo na cirkevnom sneme v Kolíne nad Rýnom.

Pre celú Cirkev ho ustanobil pápež Benedikt XIII. Prečo Sedembolestná? Číslo sedem je v biblickej reči symbolickým číslom a znamená plnosť. Tradícia hovorí o konkrétnych siedmich bolestiach v živote Panny Márie.

Kresťanstvo bolo pri zrode nášho národa a mariánsky kult mu pomáhal počas dlhých, pre jeho rozvoj neraz veľmi nepriaznivých dejín, prežiť ako národu. Úcta k Bolestnej Matke sa tiahne celými našimi dejinami, o čom svedčia aj

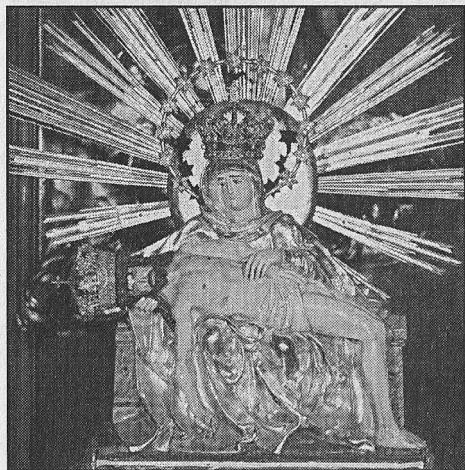
gotické a barokové sochy, oltáre, kalvárie, modlitebné bratstvá, kostoly a kaplnky zasvätené Sedembolestnej po celom Slovensku.

Tradícia úcty k Sedembolestnej Panne Márii je však na Slovensku najviac spojená so Šaštínom. V Šaštinskom chráme je od roku 1764 uchovávaná socha Piety, ktorú v roku 1564 dala zhotoviť grófka Angelika Coborová-Bakičová ako prejav svojej vďačnosti za mimoriadnu pomoc. Odvtedy sa tento chrám stal pútnickým miestom zasväteným Sedembolestnej Panne Márii. V roku 1964 pápež Pavol VI. vyhlásil Šaštínsky chrám Sedembolestnej za baziliku minor. Ten istý pápež v roku 1966 vyhlásil Pannu Máriu Sedembolestnú za hlavnú Patrónku Slovenska.

Spomienka na Sedembolestnú nás pozýva spoločne prežívať rozhodujúce chvíle dejín vykúpenia a uctiť si Matku, zjednotenú s trpiacim a ukrižovaným Synom. V rámci jubilejného roka máme možnosť zúčastniť sa celonárodnej púte k Sedembolestnej Panne Márii v Šaštíne (12. - 16. septembra 2014). Počas nej, v Šaštínskej Národnej svätyni, biskupi zveria Slovensko pod ochranu Sedembolestnej Panny Márie.

Mariánska úcta je duchovnou cestou na nájdenie milosti Ježiša Krista. Je cestou k svätości, ktorá sa predkladá každému kresťanovi. Pravá mariánska úcta nie je postavená na fanatizme, svätuškárstve, emóciách, mimoriadnych zážitkoch, túžbe po zázrakoch. Najdokonalejšie sa praktizuje v tajomstve krstu a Eucharistie.

Eva Boglarská

Povýšenie sv. Kríža (14. septembra)

Tento sviatok bol zavedený po tom, ako sv. Helena, manželka cisára Konštantína, začala hľadať a aj našla ostatky Svätého kríža na Kalvárii, v Jeruzaleme. Potom nechala vystaviť baziliku Božieho hrobu, do ktorej tieto ostatky práve v tento deň umiestnila. Toto sa udialo vo štvrtom storočí. V roku 630 sa udiala zaujmavá udalosť, ktorá sa viaže k pozostatkom Svätého kríža. V tomto roku znova získal byzantský cisár Heraklios, po porážke perzského kráľa Chosroa, ostatky Svätého kríža. Keď sa mala vzácná relikvia znova umiestniť v bazilike, stala sa zvláštna udalosť, na ktorú spomínala liturgia na sviatok Povýšenia svätého kríža. Cisár Heraklios, celý vyzdobený zlatom a drahokamami, sa chystal v procesii prekročiť bránu vedúcu na Kalváriu, ale nešlo to. Čím viac sa usiloval urobiť krok dopredu, tým väčšmi sa cítil ako priko-

vaný na mieste. Vyvolalo to všeobecný úžas. Vtedy odkázal biskup Zachariáš cíárovi, že sa pravdepodobne jeho triumfálna výstroj nehodí k pokore Ježiša Krista, s akou On prekročil tento prah, ked niesol kríž. Cisár Heraklios okamžite zvliekol honosné rúcho a bosý, oblečený ako každý iný človek, došiel bez problémov na koniec cesty a dostał sa na miesto, kde mal byť kríž znova postavený.

Z tejto príhody sa aspoň čiastočne odvodzuje obrad, pri ktorom sa pápež na Veľký piatok, bez slávnostného rúcha a bosý odoberie ku krížu, aby ho pobožkal. Ale tento úkon má aj duchovný a symbolický zmysel. Tento výrečný obrad nám chce povedať, že nemôžeme pripustiť k Ukrižovanému, ak najprv neodložíme všetky svoje domnelé veľkosti, jedným slovom, svoju pýchu a svoju márnivosť.

Sväty Hieronym, kňaz a učiteľ Cirkvi

Význam mena: sväte meno (gr.)

Emblém: lebka, lev

Patrón žiakov, študentov, učiteľov, teológov, vedcov teologických fakúlt;

Sv. Hieronym sa narodil okolo roku 340 - 345 v meste Stridone v Dalmácii (dnes mesto Strigov). Jeho rodina bola nábožná a bohatá. Otec Hieronyma plne podporoval v štúdiách. Hieronym bol veľmi nadaný. Asi v roku 358 ho poslali na štúdiá do Ríma. No hoci spočiatku dbal aj o svoje náboženské formovanie a so skupinou mladých kresťanov navštevoval kresťanské bohoslužby, neskôr sa stal ľahkomyselným, spyšnel a začal vyhľadávať svetské radovánky a neviazaný život. No zdravé zásady, ktoré mu vstupili rodičia, v ňom zostali. Po čase si uvedomil, že toto nie je správny spôsob

života. Opustil Rím a odišiel do Akvileje k priateľovi Rufinovi, a potom do Galie. Tam v ňom dozrelo rozhodnutie zrieťnuť sa sveta a zasvätiť svoj život jedine Bohu. V roku 379 sa stal kňazom. V Betleheme založil tri kláštory: jeden pre mužov, druhý pre ženy a tretí pre pútnikov. Duchovne sa staral o tých, ktorí v nich bývali. Okrem toho sa venoval prekladaniu a výkladu Svätého písma.

30. septembra 420 zomrel. Pochovali ho v krypte zničeného kláštora v Betleheme. V 13. storočí prenesli jeho telo do Ríma a uložili ho do baziliky Santa Maria Maggiore. Hieronym sa v Cirkvi pokladá za najväčšieho učiteľa vo vyskúšaní Svätého písma. Pápež Bonifáč VIII. ho v roku 1295 vyhlásil za učiteľa Cirkvi.

Mária Fečová, Eva Kočišová

Zo života Cirkvi

Pápež František

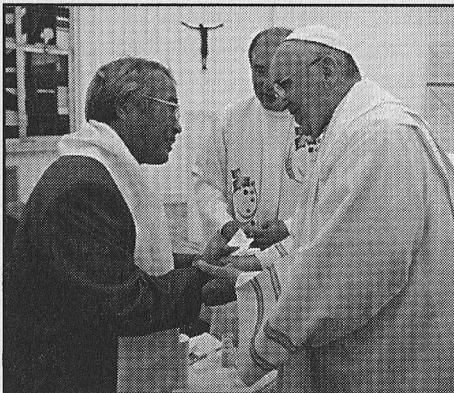
na apoštolskej ceste

V dňoch 14. - 18. augusta 2014 sa uskutočnila tretia apoštolská cesta Svätého otca Františka. Za svoju medzinárodnú cestu si tentokrát vybral Južnú Kóreu. Svätý otec plnil dva hlavné ciele svojej návštevy. Účasť na Dňoch mládeže Ázie a blahorečenie veľkej skupiny kórejských mučeníkov.

Úmysly apoštola modlitby na september

Všeobecný: Aby mentálne postihnutí dostali lásku a pomoc, ktorú potrebujú pre dôstojný život.

Evanjelizačný: Aby kresťania, inšpirovaní Božím slovom, slúžili chudobným a trpiacim.

Úmysel našich biskupov: Aby sa učitelia, študenti, žiaci a zamestnanci škôl v nastávajúcim školskom roku usilovali vnášať do svojho prostredia prvky kresťanskej kultúry.

Agnesa Billá

Deti a mládež

Milé deti!

15. septembra vyvrcholí Rok Sedembolestnej Panny Márie, zverením sa pod jej ochranu. A tak si prehľbime naše poznatky o nej prostredníctvom kvízu. Máte v ňom uvedené aj pomôcky zo Sväteho písma. Zalistujte si v ňom.

1. V modlitbe *Zdravas* sú slová, ktorými anjel Gabriel pozdravil Pannu Máriu. Ktoré sú to slová? Pomôcka: Lk 1, 28.

2. Čo odpovedala Panna Mária anjelovi, ktorý jej oznamil, že sa stane Matkou Božieho Syna? Pomôcka: Lk 1, 38.

3. V modlitbe *Zdravas* sú slová, ktorými Alžbeta privítala Pannu Máriu u jej na návšteve. Ktoré sú to slová? Pomôcka: Lk 1, 42.

4. Panna Mária na návšteve u Alžbety predniesla chválospev. Koho v ňom osla-

vuje? Pomôcka: Lk 1, 46 - 55.

5. Ako sa volal svätý a nábožný muž, ktorý pri obetovaní Ježiša v chráme predpovedal Panne Márii, že jej dušu prenikne meč bolesti? Pomôcka: Lk 2, 22 - 35.

6. Na aké sviatky putovala Panna Mária s Jozefom a dvanásťročným Ježišom do jeruzalemského chrámu. Pomôcka: Lk 2, 41.

7. Čo povedala Panna Mária o Pánu Ježišovi obsluhujúcim na svadbe v Káne Galilejskej? Pomôcka: Jn 2, 5.

8. Ktorému apoštolovi a akými slovami Pán Ježiš z kríza odporučil svoju matku? Pomôcka: Jn 19, 27.

9. Čo robila Panna Mária v čase od Ježišovo Nanebovstúpenia po Zoslanie Ducha Svätého? Pomôcka: Sk 1, 12 - 14.

10. Ktoré mariánske pútnické miesta na Slovensku poznáš?

Anna Polčová